

20. 2.2026

VN/26666/2024
[NRO]

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta

Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi ammattikorkeakoululain ja opintotukilain muuttamisesta (kaksoistutkintouudistus)

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta on pyytänyt lausuntoa Opetus- ja kulttuuriministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeista ammattikorkeakoululain ja opintotukilain muuttamisesta (kaksoistutkintouudistus).

Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan muun muassa muutettavaksi ammattikorkeakoululakia siten, että ensihoitajakoulutus, terveydenhoitajakoulutus ja kättilökoulutus eivät olisi enää tutkintoon johtavaa koulutusta, vaan niitä toteutettaisiin kyseisiä koulutuksia koskevien ammattikorkeakoululakiin lisättävien uusien säännösten nojalla. Koulutukset olisivat kuitenkin edelleen ensihoitaja (AMK), terveydenhoitaja (AMK) tai kättilö (AMK) -tutkintonimikkeeseen johtavaa koulutusta. Ensihoitajakoulutuksen ja kättilökoulutuksen tavoitteellinen suoritus aika olisi 1,5 lukuvuotta ja terveydenhoitajakoulutuksen 1 lukuvuosi. Ensihoitajakoulutusta ja terveydenhoitajakoulutusta annettaisiin edelleen yhtenäisenä koulutuksena sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon, johon liitetään tutkintonimike sairaanhoitaja (AMK), kanssa. Ensihoitaja- ja terveydenhoitajakoulutusta annettaisiin lisäksi erikseen suoritettavana koulutuksena niille, joilla on jo aiemmin suoritettu sairaanhoitajan koulutus. Kättilökoulutusta annettaisiin sairaanhoitajakoulutuksen suorittaneille. Muutoksen tavoitteena on sujuvoittaa koulutuspolkuja ja nopeuttaa näihin ammatteihin valmistumista ja käytettävissä olevien resurssien käyttöä. Ensihoitaja-, kättilö- ja terveydenhoitajakoulutus olisivat opintotukeen oikeuttavaa koulutusta. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ammattikorkeakoululakia joiltain ammatillisista opettajakoulutusta koskevilta osilta.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää ammattikorkeakoululakiin esitettyjä muutoksia kannatettavana ja tarpeellisenä. Koulutusjärjestelmän uudistaminen niin sanottujen kaksoistutkintojen osalta tukee tavoitetta vähentää tarvetta suorittaa useampia saman tason sosiaali- ja terveysalan korkeakoulututkintoja, kun ensihoitajaksi, terveydenhoitajaksi tai kättilöksi haluava voi suorittaa asianomaisen koulutuksen ammattikorkeakoulututkinnosta erillisenä koulutuskokonaisuutena, eikä kokonaisena tutkintona kuten nykyisin. Näin myös korkeakoulujen aloituspaikkoja vapautuu niille, jotka suorittavat sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoa ensimmäistä kertaa. Tämä osaltaan tukee muun ohella myös sosiaali- ja terveysministeriön Hyvän työn ohjelman tavoitetta helpottaa sosiaali- ja terveysalan henkilöstöpulaa. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää ratkaisua järjestää koulutukset erillisinä koulutuskokonaisuuksina muutoinkin perusteltuna. Esimerkiksi kättilön koulutuksen toteuttaminen ylempänä ammattikorkeakoulututkintona ei ole kannatettava vaihtoehto. Sosiaali- ja terveysministeriö viittaa tältä osin opetus- ja kulttuuriministeriön esityksessään esittämiin perusteluihin.

Ehdotetut muutokset opintotukilakiin ovat kannatettavia. Ammatillisista opettajakoulutusta koskien sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole lausuttavaa.

20. 2.2026

VN/26666/2024
[NRO]

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää tärkeänä, että ehdotetusti ensihoitaja- ja terveydenhoitajakoulutukset on esitetyn mukaisesti edelleenkin mahdollista suorittaa yhtenäisenä koulutuksena sairaanhoitajakoulutuksen kanssa. Ammattikorkeakoulut voisivat toteuttaa nämä koulutukset nykyiseen tapaan opetussisällöiltään integroituneessa koulutusohjelmassa. Näin koulutuspolut pysyvät sujuvina ja toisen asteen koulutuksen suorittaneet voisivat siis jatkossakin hakeutua suorittamaan suoraan ensihoitajaksi ja terveydenhoitajaksi tähtäävää koulutusta. Koulutusten kokonaispituudet eivät tällöin poikkeaisi nykyisistä.

Kätilökoulutuksen osalta jatkossa koulutukseen pääsyn edellytyksenä olisi suoritettu sairaanhoitajan (AMK) tutkinto. Tämä on sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan perusteltua, kun ottaa huomioon ammattipätevyysdirektiivin kätilökoulutukselle asettamat vähimmäisvaatimukset. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää ehdotettua mahdollisuutta, jonka mukaan ammattikorkeakoulut voisivat kuitenkin harkintansa mukaan tarjota mahdollisuutta hakea yhtä aikaa opinto-oikeutta sairaanhoitajan tutkintoon johtavaan koulutukseen ja kätilön koulutukseen, kannatettavana. Opinto-oikeus kätilökoulutukseen myönnettäisiin ehdollisena, ja ehtona olisi sairaanhoitaja (AMK) tutkintonimikkeeseen johtavan koulutuksen suorittaminen. Tämä toimisi kannusteena kätilön opintoihin ja vähentäisi epävarmuutta kätilön koulutukseen pääsyn suhteen.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää tärkeänä, että jatkossa kätilön koulutuksen rakenne täyttää selkeämmin ammattipätevyysdirektiivissä kätilön koulutukselle asetetut edellytykset (ammattipätevyysdirektiivin 41.1 artiklan c kohta, tarkemmin esitysluonnoksen s. 17–19). Mikäli kätilön ammattioikeuden omaava henkilö haluaa hakeutua muualle EU/ETA-alueelle harjoittamaan kätilön ammattia, tällä on mahdollisuus päästä niin sanotun automaattisen tunnustamisjärjestelmän piiriin harjoitettuaan koulutuksen suorittamisen jälkeen ammattiin liittyviä tehtäviä ammattipätevyysdirektiivissä määritetyin ehdoin vähintään vuoden ajan. Toimivaltainen viranomainen (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) vahvistaisi edellytetyn työkokemuksen pyynnöstä hakijan toimittamien työtodistusten perusteella. Jos työkokemusta ei pystyttäisi osoittamaan, on henkilöllä kuitenkin mahdollisuus liikkua EU/ETA-alueella niin kutsutun yleisen tunnustamisjärjestelmän piirissä. Ehdotettu muutos ei siten rajoittaisi henkilöiden liikkuvuutta.

Kätilön ammatinharjoittamisoikeuden Suomessa saisi jo kätilön koulutuksen suoritettuaan, eikä vuoden työkokemusvaatimusta tässä kohtaa edellytettäisi. Vaatimus työkokemuksesta koskisi vain edellä mainittua tilannetta, jossa henkilö haluaa liikkua jäsenvaltioiden välillä automaattisen tunnustamisjärjestelmän piirissä.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää erittäin kannatettavana myös ehdotusta, jonka mukaan ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutuksen saisi suorittaa vuotta sen tavoitteellista suorittamisaikaa pidemmässä ajassa sekä ammattikorkeakoulujen mahdollisuutta toteuttaa koulutuksia myös osa-aikaisena. Tämä mahdollistaa opintojen aikaisen työskentelyn ja palvelee siten myös työvoimatarvetta sosiaali- ja terveysalalla opiskelijoiden henkilökohtaisia elämäntilanteita unohtamatta.

Esitysluonnoksen sivulla 6 todetaan, että jatkossa ensihoitajat laillistettaisiin myös ensihoitajina, jotta ensihoitajien kelpoisuus ja ammattiasema sekä suoritettavan koulutuksen asema olisivat selkeät. Sosiaali- ja terveysministeriö haluaa nostaa esille, että meneillään olevassa ammattihenkilölainsäädännön uudistuksen valmistelutyössä tullaan arvioimaan jokainen nykyinen sosiaali- ja terveydenhuollon säännelty ammatti, ja lisäksi arvioidaan mahdollisten uusien ammattiryhmien, kuten esimerkiksi ensihoitajan, sääntelyn tarpeellisuus, sääntelyn tapa ja sääntelyn erilaiset vaikutukset. Arviointi perustuu säänneltyjä ammatteja koskevaan riskiarviointiin asiakas- ja potilasturvallisuusriskien kartoittamiseksi ja sääntelyn välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden arvioimiseksi. Vielä tässä vaiheessa ei ole tiedossa, mitä sosiaali-

20. 2.2026

VN/26666/2024
[NRO]

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

ja terveydenhuollon ammatteja jatkossa säännellään ammattihenkilölainsäädännössä ja millä tavoin. Esitysluonnoksen sivuilla 19–20 asia on tarkemmin ilmaistu. Ensihoitaja ei ole voimassa olevan ammattihenkilölainsäädännön mukaan laillistettava ammatti, mutta ensihoitaja (AMK) tutkinnon suorittaneet merkitään Lupa- ja valvontaviraston ylläpitämään terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin laillistettuina sairaanhoitajina.

Esityksessä on nostettu esille ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta suoritettavat korvaukset ja niiden maksaminen. Sosiaali- ja terveysministeriö jakaa opetus- ja kulttuuriministeriön esittämän kannan, ettei nyt esitetyillä koulutusrakennetta koskevilla muutoksilla olisi tarkoitus muuttaa nykyistä korvausten maksamiseen liittyvää käytäntöä ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutuksen osalta. Koulutuskorvauksesta ja sen maksamisesta säädetään terveydenhuoltolain (1326/2010) 60 b ja 63 §:ssä sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta suoritettavasta korvauksesta (842/2023). Korvausten käsittely ja maksaminen on keskitetty Lupa- ja valvontavirastoon.